

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu “Komisijas ziņojums — Ziņojums par konkurences politiku 2006. gadā”

COM(2007) 358 galīgā redakcija

(2008/C 162/05)

Eiropas Komisija saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas ziņojums — Ziņojums par konkurences politiku 2006. gadā”

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2008. gada 31. janvārī. Ziņotājs — *Chiriaco kgs.*

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 442. plenārajā sesijā, kas notika 2008. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), ar 141 balsīm par, 3 balsīm pret un 5 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ievads

1.1 Ikgadējā ziņojumā par konkurences politiku 2006. gadā atspoguļotas izmaiņas nozares iekšējā organizācijā un Komisijas darba metodēs un parādīs, kā Komisija nodrošina konsekvenci Eiropas ekonomikas pārvaldībā saskaņā ar Lisabonas stratēģijas mērķiem.

2. Instrumenti

2.1 Pretmonopols ⁽¹⁾ — EK Līguma 81. un 82. pants ⁽²⁾.

2.1.1 Komisija uzskata, ka soda naudai ir galvenā nozīme, lai atturētu uzņēmumus no konkurences noteikumu pārkāpšanas.

Tika ieviesta jauna robeža saistībā ar **atbrīvojumu no soda naudas un soda naudas samazināšanu** uzņēmumu karteļu gadījumos Atbilstīgi jaunajām pamatnostādņēm soda naudas pamatsumma tiks balstīta uz attiecīgā produkta gada pārdošanas apjoma procentuālu daļu (līdz 30 %), kas reināta ar uzņēmuma dalības gadu skaitu (atkārtotu pārkāpumu gadījumā tā var būt līdz pat 100 %).

2.1.2 Lai uzlabotu kontroles metodes efektivitāti, tika publicēta “**Zaļā grāmata par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām par ES konkurences noteikumu pārkāpšanu**”, kuri iekļauti EK Līguma 81. un 82. pantā. Eiropā notika plašas debātes par minēto zaļo grāmatu, un dažādas Eiropas valstis iesniedza vairāk nekā 150 apsvērumus no valdībām, konkurences iestādēm, nozares, patērētāju organizācijām, juristiem un akadēmiķiem.

⁽¹⁾ Komisijas lēmumi, attiecībā uz kuriem ir uzsāktas pārsūdzības procedūras Eiropas Kopienas Tiesā. Šobrīd vēl nav pieņemts neviens galīgais lēmums, izņemot lietā *De Beers*, kurā Tiesa atcēla Komisijas lēmumu: Lieta COMP/38.638 *Caoutchouc synthétique*, Komisijas 2006. gada 29. novembra lēmums; Lieta COMP/39.234 *Extra d'alliage* (atkārtota pieņemšana), Komisijas 2006. gada 20. decembra lēmums; Lieta COMP/38.907 *Poutrelles métalliques* (atkārtota pieņemšana), Komisijas 2006. gada 8. novembra lēmums; Lieta COMP/38.121 *Raccords*, Komisijas 2006. gada 20. septembra lēmums; Lieta COMP/38.456 *Bitume, Pays-Bas*, Komisijas 2006. gada 13. septembra lēmums; Lieta COMP/38.645 *Méthacrylates*, Komisijas 2006. gada 31. maija lēmums; Lieta COMP/38.620 *Peroxyde d'hydrogène et perborate*, Komisijas 2006. gada 3. maija lēmums; Lieta COMP/38.113 *Prokent/Tonna*; Lieta COMP/38.348 *Repsol CCP*, Komisijas 2006. gada 12. aprīļa lēmums; Lieta COMP/38.381 *De Beers*, Komisijas 2006. gada 22. februāra lēmums.

⁽²⁾ OV C 321 E, 29.12.2006.

Pēc plašām debatēm arī EESK atzinumā par zaļo grāmatu puda gandarījumu par Komisijas iniciatīvu. ⁽³⁾

2.1.3 Komisijas veiktā darbība **karteļu** jautājumā: Komisija izdeva **septiņus galīgos lēmumus**, kuros tā sodīja 41 uzņēmumu kopsummā par 1846 miljoniem *euro* (salīdzinājumā ar 33 uzņēmumiem un soda naudas kopsummu 683 miljonu *euro* apmērā 2005. gadā).

2.2 Apvienošanās kontrole ⁽⁴⁾

2.2.1 Komisija, izmantojot publisku apspriešanu, ir uzsākusi uzlabot **norādījumus par jurisdikcijas jautājumiem** ⁽⁵⁾, kas varētu rasties saistībā ar apvienošanās kontroli, kura paredzēta Apvienošanās regulā ⁽⁶⁾.

Jaunais paziņojums, ko paredzēts pieņemt 2007. gadā, aizstās šajā jomā spēkā esošos paziņojumus.

2.2.2 Pēc šo noteikumu piemērošanas Komisijai **paziņoto apvienošanās gadījumu skaits** 2006. gadā sasniedza 356. Komisija pieņēma pavisam 352 galīgos lēmumus, no kuriem 207 tika pieņemti saskaņā ar vienkāršoto procedūru.

2.3 Valsts atbalsta kontrole.

2.3.1 Komisija vienkāršoja **reģionālā atbalsta** apstiprināšanu, pieņemot **grupālā atbrīvojuma regulu** ⁽⁷⁾, kā arī valsts atbalsta **pētniecībai, attīstībai un inovācijai** apstiprināšanu, pieņemot jaunās Kopienas nostādnes minētajā jautājumā ⁽⁸⁾; **valsts atbalsta, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos**, apstiprināšanu, atvieglojot MVU piekļuvi finansējumam ⁽⁹⁾; kā arī **vides atbalsta** apstiprināšanu.

⁽³⁾ INT/306. EESK atzinumus pieejams šādā adresē:

http://eescopinions.eesc.europa.eu/EESCOpinionDocument.aspx?identifier=ces\int\int306\ces1349-2006_ac.doc&language=LV

⁽⁴⁾ Eiropas Kopienas Tiesā pārsūdzēts tikai viens Komisijas lēmums: Lieta COMP/M.3796 *Omya/J.M.Huber PCC*.

⁽⁵⁾ Pieejami šādā adresē:

http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/jn_fr.pdf.

⁽⁶⁾ Regula (EK) Nr. 139/2004.

⁽⁷⁾ Regula (EK) Nr. 1628/2006.

⁽⁸⁾ OV C 323, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 194, 18.8.2006., 2. lpp.

Visbeidzot, Komisija pieņēma **jaunu de minimis regulu** ⁽¹⁰⁾, saskaņā ar kuru atbalsts līdz 200 000 euro ⁽¹¹⁾, kas piešķirts trīs finanšu gadu, laikā netiks uzskatīts par valsts atbalstu.

2.3.2 Piemērojot noteikumus, Komisija 2006. gadā ir izskatījusi 921 gadījumu saistībā ar valsts atbalstu, t.i., par 36 % vairāk nekā 2005. gadā. Tā ir pieņēmusi 710 galīgos lēmumus un apstiprinājusi atbalstu — bez formālas izmeklēšanas procedūras — 91 % gadījumu, uzskatot, ka tas ir saderīgs ar brīvās konkurences sistēmu.

2.3.3 Komisija ir uzskatījusi, ka **mācību atbalsts** atbilst Eiropas kopējām interesēm, taču rūpīgi ir izvērtējusi **glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu** grūtībās nonākušiem uzņēmumiem un tos atzinusi par likumīgiem tikai atbilstīgi stingriem nosacījumiem ⁽¹²⁾.

3. Nozaru attīstība

3.1 Enerģētika

3.1.1 Komisijas 2007. gada 10. janvārī pieņemtajā **nobeiguma ziņojumā par elektroenerģijas nozari** ⁽¹³⁾ ir redzams, ka gāzes un elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Eiropā pastāvīgi paaugstinās un ka patērētāju izvēle ir relatīvi ierobežota, ņemot vērā šķēršļus šādu produktu iekļūšanai tirgū.

3.1.2 Komisija ir veikusi vairākas **pretmonopola izmeklēšanas** attiecībā uz tīkla un uzglabāšanas jaudas slepus uzkrāšanu, ilgtermiņa jaudas rezervāciju, tirgus dalīšanu un ilgtermiņa līgumiem starp vairumtirgotājiem/mazumtirgotājiem un gala patērētājiem.

3.1.3 Komisija ir pieņēmusi daudzus lēmumus un pasākumus enerģētikas uzņēmumu **apvienošanās** jomā. Šajā sakarā zīmīgākās lietas bija *DONG/Ēlsam/Energi E2* ⁽¹⁴⁾ un *Gaz de France/Suez* ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ Regula (EK) Nr. 1998/2006.

⁽¹¹⁾ Maksimālā robežvērtība ir palielināta divas reizes salīdzinājumā ar iepriekšējo regulu (skatīt Regulu (EK) Nr. 69/2001, OV L 10, 13.1.2001., 30. lpp.).

⁽¹²⁾ Skatīt lietu *Northern Rock* (IP/07/1859). Komisija uzskatīja, ka likviditātes uzlabošana, ko papildināja pietiekamas bankas garantijas un procenti un ko Anglijas Banka veica 2007. gada 14. septembrī, neveido valsts atbalstu. Savukārt Valsts kase 17. septembrī piešķirtā garantija attiecībā uz visiem noguldījumiem, kā arī 9. oktobrī piešķirtie pasākumi, kas ļāva piešķirt uzņēmumam *Northern Rock* likvidus un papildu garantijas, ko sedza Valsts kase, veidoja valsts atbalstu. Šos pasākumus var atļaut kā atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, piemērojot Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm šāds atbalsts jāpiešķir aizdevumu vai garantiju veidā uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus, lai gan banku nozarē pastāv noteikti izņēmumi, uz kuriem attiecas īpaši piesardzības noteikumi un kas ir tikuši piemēroti šādā gadījumā. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm Lielbritānijas valsts iestādes ir apņēmušas līdz 2008. gada 17. martam iesniegt Komisijai uzņēmuma *Northern Rock* pārstrukturēšanas plānu, kas nebūs tikai īstermiņa glābšanas pasākums. Pieņemot, ka šis plāns ietvers valsts atbalstu, tas būs jāizvērtē, ņemot vērā tā specifisko raksturojumu un pārstrukturēšanas atbalsta noteikumus.

⁽¹³⁾ COM(2006) 851 galīgā redakcija.

⁽¹⁴⁾ Komisijas lēmums lietā COMP/M.3868 *DONG/Ēlsam/Energi E2*, 14.3.2006.

⁽¹⁵⁾ Komisijas lēmums lietā COMP/M.4180 *Gaz de France/Suez*, 14.11.2006.

3.1.4 **Valsts atbalsta kontroles rezultātā** ir konstatēts, ka līgumi, kas noslēgti starp publiskā tīkla operatoriem un ražotājiem Ungārijā un Polijā, ir ierobežojuši vairumtirdzniecības tirgus un ka Itālijā atsevišķiem rūpnieciskiem uzņēmumiem piešķirtie labvēlīgi tarifi ir radījuši konkurences traucējumus. Tāpat būtu jāuzsver lēmums par valsts atbalstu atjaunīgu enerģoresursu jomā, kas nodrošina, ka valsts finansējums sedz tikai izņēmuma gadījumus, neatbalstot noteikumiem neatbilstošu uzņēmumus vai pasākumus.

3.2 Finanšu pakalpojumi

3.2.1 Komisija 2005. gadā uzsāka **izmeklēšanu banku pakalpojumu privātklientiem un uzņēmējiem sektorā**, ⁽¹⁶⁾ jo īpaši pievērsoties pārrobežu konkurencei. Nobeiguma ziņojumā, kas publicēts 2007. gada 31. janvārī, minētas šādas problēmas: šķēršļi iekļūšanai tirgū, tirgus sadrumstalošanās un augstas pakāpes koncentrācija starp maksājumu karšu izsniedzējiem un saņēmējiem.

3.2.2 Komisija 2007. gada 24. janvārī publicēja starpposma ziņojumu par padziļinātu **izmeklēšanu uzņēmējdarbības apdrošināšanas sektorā**.

3.2.3 Turklāt Komisija atļāva daudzas **apvienošanās** finanšu pakalpojumu jomā, piemēram, lietā *Talanx Aktiengesellschaft* ⁽¹⁷⁾.

3.2.4 Valsts atbalsta kontrole ļāva nodrošināt konkurences apstākļus finanšu pakalpojumu jomā, jo īpaši jaunajiem dalībniekiem un ārvalstu bankām, proti, atceļot Luksemburgas slēptu subsīdiju shēmu līdzdalības sabiedrību atbalstam.

3.3 Elektroniskās komunikācijas

3.3.1 Ņemot vērā, ka lielākā daļa elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju darbojas saskaņā ar ES reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Komisija pieņēma ieteikumu par **18 konkrētiem preču un pakalpojumu tirgiem vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības līmenī, kuriem, pēc Komisijas domām, ir nepieciešams valstu regulatoru iepriekšējs regulējums** ⁽¹⁸⁾. **Platjoslas piekļuves tirgi** ir piemērs nozarei specifiska regulējuma *ex ante* un konkurences tiesību *ex post* vienlaicīgai piemērošanai.

3.4 Informācijas tehnoloģijas

3.4.1 Informācijas tehnoloģiju nozarē Komisija turpināja pasākumus, lai novērstu konkurences traucējumu tirgū, kurā šobrīd raksturīga digitālā konverģence un arvien lielāka savietojamība.

⁽¹⁶⁾ Komisijas lēmums, 13.6.2005. (OVC 144, 14.6.2005., 13. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Komisijas lēmums lietā COMP/M.4055 *Talanx/Gerling*, 5.4.2006.

⁽¹⁸⁾ Eiropas Komisijas 2003. gada 11. februāra ieteikums par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams iepriekšējs regulējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/21/EK par kopīgiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (OV L 114, 8.5.2003., 45. lpp.). Komisija 2007. gada 17. decembrī pieņēma jaunu ieteikumu (OV L 344, 28.12.2007., 65. lpp.), kas šajā sakarā atsaucas tikai uz 8 tirgiem.

Nozīmīga šajā sakarā bija **Microsoft** lieta, kad koncernam tika piemērots naudas sods par to, ka netika savlaicīgi iesniegta Komisijas pieprasītā informācija. Pirmās instances tiesa ar 2007. gada 17. septembra spriedumu ⁽¹⁹⁾ noraidīja *Microsoft* iesniegto Komisijas lēmuma ⁽²⁰⁾ pārsūdzības prasību.

3.4.2 Apvienošanās kontroles jomā Komisija atļāva **apvienošanās** starp *Nokia* un *Siemens AG* tīkla iekārtu uzņēmējdarbību, kā arī *Alcatel* un *Lucent Technologies* apvienošanās, uzskatot, ka tas neietekmētu konkurētspēju optisko tīkla iekārtu un platjoslas piekļuves risinājumu jomā.

3.5 Plašsaziņas līdzekļi

3.5.1 Konkurences politikas mērķis plašsaziņas līdzekļu nozarē ir garantēt līdzvērtīgus konkurences apstākļus starp dažādiem komercuzņēmumiem, kā arī starp komercuzņēmumiem un uzņēmumiem, kas saņem publisko finansējumu.

3.5.2 **Ciparu apraides** jomā Komisija ir uzsākusi pārkāpuma izmeklēšanas procedūru pret Itāliju, lai izmeklētu, vai, pārslēdzoties uz ciparu apraidi, raidsabiedrībām ir tikuši noteikti ierobežojumi un piešķirtas konkurences priekšrocības esošajiem analogajiem operatoriem, acīmredzami pārkāpjot Konkurences direktīvu.

3.5.3 Komisija cita starpā vairākkārt ir iesaistījusies, lai atjaunotu faktiski konkurenci attiecībā uz **augstvērtīgu saturu**, valsts atbalsta pasākumiem **filmām un citiem audiovizuāliem darbiem un tiesību pārvaldību**.

3.6 Transports

3.6.1 Zemais savstarpējās izmantojamības līmenis dzelzceļa transporta nozarē un pārrēdzamības trūkums attiecībā uz piekļūvi ostu pakalpojumiem ir galvenās problēmas, kas saistītas ar valstu tirgu aizsardzību autotransporta jomā.

3.6.2 Attiecībā uz autotransportu Komisija turpināja apstiprināt valsts atbalstu, lai veicinātu videi draudzīgākas tehnoloģijas izplatīšanu, kā arī apstiprināt valsts atbalstu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām.

3.6.3 Saistībā ar **dzelzceļa transportu** ir jāatzīmē Komisijas lēmums par valsts atbalstu dzelzceļa infrastruktūrām, attiecībā uz kurām Komisija uzskata, ka tās ir valsts iestāžu kompetencē un tādēļ tām nav piemērojams valsts atbalsts ⁽²¹⁾.

3.6.4 Jūras transporta jomā Komisija ir apņēmusies publicēt pamatnostādnes par konkurences tiesību piemērošanu jūras transporta pakalpojumiem, lai atvieglotu pāreju uz pilnībā konkurētspējīgu režīmu. Valsts atbalsta jomā tā ir neatlaidīgi pieprasījusi tādu valstspiederības klauzulu atcelšanu, kuras atbrīvo kuģu īpašniekus no sociālo iemaksu veikšanas par saviem jūrniekiem.

3.6.5 Visbeidzot, **gaisa transporta** jomā Komisija ir pieņēmusi Regulu (EK) Nr. 1459/2006, ar ko maršrutos ES teritorijā

⁽¹⁹⁾ Lieta T-201/04 (OV C 269, 10.11.2007., 45. lpp.).

⁽²⁰⁾ Lēmuma teksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37792/art24_2_decision.pdf

⁽²¹⁾ Lieta N 478/2004, 7.6.2006. (OV C 209, 31.8.2006.).

no 2007. gada 1. janvāra pārtrauc *IATA* pasažieru pārvadājumu tarifu konferenču atbrīvojumu no aizlieguma, kurš paredzēts EK Līguma 81. panta 1. punktā, kā arī atbrīvojumu attiecībā uz laika nišām un lidojumu grafikiem.

3.7 Pasta pakalpojumi

3.7.1 Ņemot vērā ievērojamās izmaiņas pasta pakalpojumu tirgū, Komisija ir samazinājusi pakalpojumus, uz kuriem monopolitātes piešķirtas vispārējo pakalpojumu sniedzējiem, no vienas puses, un centusies saglabāt konkurenci pasta tirgus liberalizētajās jomās, lai izvairītos no vispārējo pakalpojumu sniedzēju faktiskas atkārtotas monopolizācijas, no otras puses.

3.7.2 Šeit jāvērs uzmanība uz Komisijas lēmumu, kurā noteikts, ka kompensācija par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem ir saderīga ar valsts atbalsta noteikumiem tikai tad, ja kompensācijas summa nepārsniedz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izmaksas ar noteikumu, ka ir izpildīti arī citi noteiktie nosacījumi.

Komisija arī pārbaudīja, vai pasta operatoriem piešķirtas citas priekšrocības, kā tas bija Francijā ⁽²²⁾. Šajā sakarā Komisija ieteica Francijai līdz 2008. gada beigām izbeigt neierobežoto valsts garantiju Francijas Pastam kā valsts iestādei.

4. Eiropas Konkurences tīkls un valstu tiesas

4.1 2006. gads bija nozīmīgs gads, kurā tika uzlabota sistēma, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 1/2003, un, pirmkārt, stiprināta sadarbība starp Eiropas Konkurences tīkla (EKT) locekļiem, t.i., dalībvalstu konkurences iestādēm (VKI) un Komisiju, un, otrkārt, starp Komisiju un valstu tiesām.

4.2 Sadarbība starp EKT locekļiem tiek veikta, pamatojoties uz valstu konkurences iestāžu diviem galvenajiem pienākumiem, proti, informēt Komisiju, kad tiek uzsāktas jaunas procedūras un, jebkurā gadījumā, pirms tiek pieņemts galīgais lēmums. Komisija tika informēta par 150 lietu izmeklēšanām, ko sākušas valstu konkurences iestādes, kura, savukārt, ir sniegusi atzinumu vai devusi padomu VKI 125 gadījumos.

4.3 Sadarbības nozīmīgumu starp EKT locekļiem raksturoja Konkurences ĢD ģenerāldirektora un kompetento valsts iestāžu tikšanās, kurā tika pieņemta EKT iecietības paraugprogramma. Komisija un VKI tikās, lai pārrunātu vispārīgus jautājumus saistībā ar pretmonopola politiku, nozares izmeklēšanu un konkrētajām nozarēm.

4.4 ES dalībvalstu tiesu piemērotie ES konkurences noteikumi.

4.4.1 Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 15. panta 1. punktu valstu tiesneši var lūgt Komisijai tās rīcībā esošu informāciju vai atzinumu. Turklāt šajā pašā pantā noteikts, ka dalībvalstis nosūta Komisijai valstu tiesu pasludinātu spriedumu kopijas.

⁽²²⁾ Lieta E 15/2005, *Recommandation proposant l'adoption de mesures utiles concernant la garantie illimitée de l'Etat en faveur de La Poste* (vēl nav publicēta).

4.4.2 Ļoti svarīga ir valstu tiesnešu pastāvīga apmācība, lai pilnveidotu viņu zināšanas par ES konkurences tiesībām. Šajā nolūkā Komisija katru gadu līdzfinansē mācību projektus visās dalībvalstīs.

5. Starptautiski pasākumi

5.1 Sagatavojot Rumānijas un Bulgārijas pievienošanu ES, Komisija palīdzēja konkurences noteikumu ieviešanā minētajās valstīs, šobrīd tā tāpat palīdz Horvātijai un Turcijai.

5.2 Komisija turpināja intensīvu **divpusēju dialogu** ar vairākām valstu konkurences iestādēm, kā arī sadarbību ar Amerikas Savienotajam Valstīm, Kanādu un Japānu. Konkurences ģenerāldirektorāts piedāvāja palīdzību konkurences tiesību akta projekta izstrādē Ķīnā un Krievijā.

5.3 Visbeidzot, **daudzpusējas sadarbības** ietvaros Konkurences ģenerāldirektorātam ir vadošā loma Starptautiskajā Konkurences tīklā, un tas piedalās ESAO Konkurences komitejā.

6. Starpiestāžu sadarbība

6.1 Katru gadu Eiropas Parlaments sniedz pašiniciatīvas ziņojumu attiecībā uz Komisijas gada ziņojumu par konkurences politiku. Par konkurences politiku atbildīgais komisārs regulāri tiekas ar Padomi un atbildīgajām parlamentārām komitejām.

6.2 Visbeidzot, ir jāuzsver, ka Komisija informē Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju par nozīmīgākajām politikas iniciatīvām minētajā jomā un jo īpaši piedalās EESK ikgadējā atzinuma par Komisijas gada ziņojumu par konkurences politiku izstrādē.

7. Secinājumi un piezīmes

7.1 Saikne starp konkurences politiku un ekonomikas attīstības politiku

Konkurences politika, atjaunojot veselu ekonomikas nozaru darbību saskaņā ar tirgus loģiku un dinamiku, ir sniegusi konkrētu ieguldījumu, lai radītu saskaņotu Eiropas vienoto tirgu, kurš pakļauts mazākam skaitam noteikumu un ne tik smagam tiesību aktu slogam.

7.1.1 Konkurences politikai ir arvien lielāka nozīme Eiropas ekonomikas politikā. Komisija ⁽²³⁾ un EESK ⁽²⁴⁾ jau agrāk ir atbalstījušas nepieciešamību īstenot jaunus ekonomikas politikas instrumentus, lai virzītu konkurences politiku un rūpniecības politiku uz lielākas ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķi, nodarbinātības nodrošināšanu — jo īpaši, izmantojot valsts atbalsta un uzņēmumu pārvietošanas veidu kontroles sistēmas —, vides aizsardzību un lielu pētniecības un izstrādes programmu veicināšanu.

Šobrīd konkurences politika ir cieši koordinēta ar citām politikām, piemēram, ar iekšējā tirgus politiku un patērētāju

⁽²³⁾ Veicinot strukturālās pārmaiņas: rūpniecības politika paplašinātai Eiropai (COM(2004) 274 galīgā redakcija).

⁽²⁴⁾ EESL atzinums "Veicinot strukturālās pārmaiņas: rūpniecības politika paplašinātai Eiropai" (COM(2004) 274 galīgā redakcija), OV C 157, 28.6.2005.

aizsardzības politiku, lai izveidotu tirgus, kuri darbojas patērētāju interesēs un veicina Eiropas konkurētspēju.

7.1.2 Pamatojoties uz aktualizēto informāciju, ko sniegušas septiņas lielākās Eiropas Savienības dalībvalstis, Komisija 2007. gadā paredzēja 2,8 % ekonomikas pieaugumu Eiropas Savienībā un 2,5 % pieaugumu *euro* zonā ⁽²⁵⁾. Lai gan SVF savos aprēķinos norādījis izaugsmes samazinājumu *euro* zonā (no 2,1 uz 1,6 %), EESK uzskata, ka Eiropas izaugsme saglabāsies, balstoties uz spēcīgiem pamatiem un labvēlīgu situāciju pasaulē.

7.1.3 EESK uzskata, ka ir svarīgi Eiropas Savienībā sasniegt līdzsvarotu ekonomikas izaugsmi, cenu stabilitāti, sociālo tirgus ekonomiku ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt apmācību, pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un vides kvalitātes uzlabošanu.

7.1.4 Tirgū, kurā konkurences politikai būs arvien lielāka ietekme, ekonomikas, sociālie un vides rādītāji ir būtiski konkurētspējas novērtēšanas parametri ne tikai gala patērētājiem, bet jo īpaši uzņēmumiem.

7.1.5 EESK uzskata, ka uzņēmumu un pakalpojumu konkurētspēja Eiropā ir jāaizsargā, izmantojot precīzu tādu tiesību aktu sistēmu, kas balstās uz konkurences politikas pareizu īstenošanu, koordinējot to ar tirdzniecības politiku.

ES šobrīd ir pasaulē visatvērtākais tirgus ārvalstu produktiem; ja tiktu atceltas Eiropas paši elementārākie aizsardzības pasākumi pret dempingu un subsīdijām, tad ciestu visi tie, kuri ražo Eiropas Savienībā, ievērojot konkurences un likumīgas tirdzniecības noteikumus, Kopienas regulējumu un nesāņemot valsts atbalstu.

Šajā sakarā EESK aicina Komisiju, pirmkārt, rūpīgāk ziņot PTO par starptautiskiem konkurences traucējumiem un, otrkārt, apņemties ieviest divpusējos tirdzniecības nolīgumos noteikumu, kas paredz tirdzniecības partneriem konkurences noteikumu ievērošanu, tostarp valsts atbalsta reālu kontroli.

7.2 Valsts atbalsta kontrole

7.2.1 Pozitīvi novērtējot Komisijas stratēģiju valsts atbalsta rīcības plāna modernizācijai, kas balstītos uz mērķtiecīgāku valsts atbalstu, ekonomikas analīzi, efektīvām procedūrām, Komisijas un dalībvalstu kopīgu atbildību, Komiteja uzskata, ka Komisijas novērtējums ir pamatots; tajā valsts atbalsts tehnoloģiju pārveidei un inovatīvām darbībām, un lielu ieguldījumu projektu daudznozaru satvara izveidei ir vērtēts pozitīvi un savādāk nekā citi valsts atbalsti.

7.2.2 Komisijai, izskatot gadījumus par valsts atbalsta piešķiršanu, būtu jāakceptē specifiskie nodokļu režīmi, ko pieņēmušas dalībvalstis attiecībā uz savstarpējām sabiedrībām, piemēram, kooperatīviem un uzņēmumiem, kuriem ir liela sociālā ietekme.

⁽²⁵⁾ Skatīt IP/07/1295. Papildu informācija ir pieejama šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2007/interim_forecast_1107_en.pdf.

7.3 Bankas un finanšu tirgus

7.3.1 EESK atbalsta Komisijas pasākumus, kas saistīti ar kopīgo īpašumtiesību un finanšu produktu pārvaldības kontroli. Dažos specifiskos gadījumos bija vērojams, ka kredītiestādēm piederēja lielākās daļas (akcionāru nolīgumi) rūpniecības uzņēmumos, kā rezultātā banku piešķirtie kredīti tika izmantoti, lai finansētu šo pašu banku kapitāla daļu iegādi.

7.4 Enerģētika.

7.4.1 EESK uzsver, ka enerģētika neaprobežojas tikai ar tirgus jēdzienu, tajā ietverta arī attīstība, nodarbinātība un vide. Eiropas Savienībai mūsdienās ir jāsaskaras ar jauniem konkurentiem pasaulē ⁽²⁶⁾, un ļoti bieži jaunajām tirgus struktūrām ir jāņem vērā spēka attiecības.

7.4.2 EESK uzskata, ka izskatot jautājumu par ražošanas un piegādes atdalīšanu (*unbundling*) gāzes nozarē, ir jāņem vērā minētajai nozarei raksturīgās iezīmes ⁽²⁷⁾.

7.5 Informācijas plurālisms un konkurences tiesības

7.5.1 Plašsaziņas līdzekļu nozarē EESK iesaka nošķirt vispārējo regulējumu pretmonopola jomā no regulējuma, kas īpaši paredzēts informācijas plurālisma aizsardzībai, norādot, ka konkurences noteikumu piemērošana ir vajadzīgs nosacījums, bet nav pietiekams plurālisma nodrošināšanai.

7.5.2 Ja netiek ņemta vērā šāda specifika, tad tas var negatīvi ietekmēt konkurences noteikumu efektivitāti un vājināt plurālisma principu.

7.6 Telekomunikācijas

7.6.1 EESK uzskata, ka telekomunikāciju tīklu funkcionāla atdalīšana un Eiropas aģentūras izveide minētajā nozarē būtu atbilstīgi jānovērtē salīdzinājumā ar citām nozarēm, ņemot vērā to, ka ieguldījumi nozarē, kas ir izšķiroši nozīmīga Eiropas konkurētspējai, ir būtiski svarīgi pašas nozares konkurētspējas attīstībai, jo īpaši ņemot vērā ātrumu, kādā attīstās tehnoloģija.

7.7 Konkurences noteikumu piemērošana un valstu tiesu nostiprināšana ES

7.7.1 Lai nodrošinātu noteikumu efektīvu piemērošanu, ir jānodrošina valstu tiesnešu un visu iesaistīto personu pastāvīga apmācība un viņu zināšanu pastāvīga papildināšana ES konkurences tiesību jomā.

Šajā saistībā EESK aicina Komisiju tuvākajā laikā pieņemt pamatnostādnes EK Līguma 82. panta piemērošanai, jo īpaši attiecībā uz dominējoša stāvokļa izmantošanu.

7.7.2 Lai arī EESK atbalsta Komisijas veikto projektu līdzfinansēšanu, tā uzskata, ka papildus 15 mācību projektiem, kas apstiprināti 2006. gadā 25 dalībvalstīm, varētu un vajadzētu veikt lielākas pūles, lai rastu risinājumu uzdevumiem, kuri saistīti ar konkurences politiku, un problēmām, kas izriet no Komisijas, uzņēmumu, apvienību un patērētāju attiecībām.

7.7.3 Attiecības starp EESK un Eiropas Komisija ir īpaši nostiprinājušās no 2007. gada 30. un 31. maija ⁽²⁸⁾, EESK plenārsesijā parakstot 2005. gada sadarbības protokola pielikumu. Saskaņā ar minēto nolīgumu EESK ir komunikācijas procesa centrā, ņemot vērā tās privilēģēto stāvokli, lai veicinātu dialogu ar iedzīvotājiem.

7.7.4 EESK aicina Komisiju un Eiropas Parlamentu izveidot iestāžu sadarbības politiku, kuras mērķis būtu panākt, lai valstu tiesību akti būtu saderīgi ar Eiropas tiesību aktiem.

EESK atbalsta jaunā līguma (tā sauktā Lisabonas līguma) pieņemšanu, lai vienkāršotu tiesisko regulējumu, kurš atbilst 27 dalībvalstu Eiropas Savienības prasībām un kas ļauj ES panākt vienošanos par jaunajām politikām un pieņemt nepieciešamos lēmumus, lai stātos pretī jauniem izaicinājumiem.

7.7.5 Visbeidzot, EESK uzsver, ka konkurences politiku nedrīkst sajaukt ar atsevišķiem mērķiem, bet tai jāturpina būt Eiropas Komisijas vienotai darbībai ⁽²⁹⁾.

Lai pašreizējais darbs būtu pārrēķināms, EESK savās telpās organizēja konferenci "2007. gada SVK: organizētas pilsoniskās sabiedrības viedoklis par Eiropas nākotni". Konference notika 2007. gada 27. un 28. septembrī, un tā bija plaši apmeklēta.

Briselē, 2008. gada 13. februārī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁶⁾ Jo īpaši grupas *Gazprom* un *Sonatrach*.

⁽²⁷⁾ *Neelie KROES* "Enerģētikas tirgi, kuros valda lielāka konkurence: balstīties uz nozaru izpētes secinājumiem, lai formulētu pareizu politisko risinājumu" (More competitive energy markets: building on the findings of the sector inquiry to shape the right policy solution), Briselē, 2007. gada 19. septembrī.

⁽²⁸⁾ Iepriekšminēto pilnsapulces pieņemto atzinumu kopsavilkums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:
http://www.eesc.europa.eu/activities/press/summaries_plenaries/2007/grf_ces83-2007_d_fr_pdf.

⁽²⁹⁾ Briselē 2007. gada 3. decembrī dalībvalstu valdību pārstāvju konferences pieņemtā Lisabonas līguma teksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/cg00014.fr07.pdf>.